

Нѣколко думи, по поводъ тая клѣтва, която е възбудила толкова заблуждения и взаимни препирни. Това не бѣ едно задължение специално за черковниците; това бѣ една формалностъ, изисквана отъ всички чиновници: всички трѣбваше да се кълнжтъ, че ще изпълняватъ законитѣ на страната. Но мѣжду тие закони фигурираха и такива, които се отнасяха и до духовенството и които не му бѣха по волята. Повечето свѣщенници се покориха на клѣтвенната формалностъ, като непротивурѣчаща по никой начинъ на догматитѣ на вѣрята, но имаше и таквизъ, които се отказаха, като смятраха това за посѣгателство върху католишката вѣра и папската властъ. Отъ това произлиза и названието на *закълнани* и *незакълнани*. Това бѣха причинитѣ, отъ които се появиа раздоритѣ въ общественния и семеенъ животъ. Свѣщенникитѣ, които се клѣха, бѣха назначени въ приходскитѣ черкви, които впрочемъ по едно постановление отъ Събранието бѣха отворени и за неклѣвшитѣ се; послѣднитѣ даже служаха тамъ и новитѣ черковници раздѣляха свѣщенническитѣ си облачения съ тие, които ги наричаха самозванци, узурпатори и схизматици. Не-клѣвшитѣ се изгубаха само званието на служители на официалната религия, но тѣ имаха пълна свобода да служатъ въ частни здания и да си получаватъ пенсията. Тѣй щого тѣ безосновно се показваха за мѣченици, което имъ вѣрваха на слово.

Въ днешно време партизанитѣ на свободата на вѣроисповѣданието искатъ пълното отдѣление на черковата отъ държавата. Подобно дѣление било би безъ съмнѣние прѣждевременно въ 1779 година, което се доказва отъ това, че осъществено слѣдъ петъ години (въ III година), то даде възможностъ на католишкото духовенство да си възвърне влиянието. Впрочемъ, Учредителното Събрание едва ли би се съгласило на това, тѣй като прѣдложението за провъзгласяване католиш-